

Số: 20/2020/QĐST-VDS

Buôn Ma Thuột, ngày 17 tháng 8 năm 2020

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ**

Về việc: “Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”

TÒA ÁN NHÂN DÂN TP. BUÔN MA THUỘT, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- *Chủ tọa phiên họp:* Bà Nguyễn Thị Thu Hiền - Thẩm phán.
- *Thư ký phiên họp:* Bà Lê Thị Hoài Trang - Thư ký Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột.
- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột tham gia phiên họp:* Ông Y Lương Byă - Kiểm sát viên.

Trong ngày 17 tháng 8 năm 2020 tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 17/2020/TLST-VDS ngày 08 tháng 6 năm 2020 về yêu cầu “Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp giải quyết việc dân sự số 33/2020/QĐMPH-VDS ngày 07/8/2020.

1. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà H M, sinh năm 1928.

Trú tại: Thôn 6, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk.(có mặt)

2. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

- Ông Y Ph, sinh ngày 10/02/1982.

Trú tại: Thôn 6, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk.(vắng mặt)

- Ông Y M, sinh năm 1926

Trú tại: Thôn 6, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk.(có mặt)

3. Những vấn đề cụ thể yêu cầu Tòa án giải quyết:

Bà H M yêu cầu Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột tuyên bố ông Y Ph mất năng lực hành vi dân sự.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại Đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự và tại phiên họp, bà H M trình bày:

Anh Y Ph, sinh ngày 10/02/1982 là con đẻ của bà và ông Y M. Anh Y Ph lúc sinh ra có quá trình phát triển thể chất, tâm thần bình thường, đến năm 2001 thì tự phát bệnh tâm thần, mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi. Vì vậy, mọi sinh hoạt của Y Ph đều có sự giúp đỡ của người thân. Gia đình đã đưa Y Ph đi chữa trị nhiều nơi song bệnh tình không thuyên giảm mà

ngày càng nặng lên. Đến năm 2007 – 2008 gia đình có đưa Y Ph đi bệnh viện tâm thần để điều trị nhưng Y Ph quậy phá bỏ trốn khỏi bệnh viện nên không có bệnh án điều trị. Do bị bệnh nên từ nhiều năm nay Y Ph được nhà nước cho hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng. Đến tháng 03 năm 2020 thì Y Ph được đưa đến Trung tâm bảo trợ xã hội tỉnh Đắk Lắk nuôi dưỡng đến nay. Vì vậy, bà H M nộp đơn đến Tòa án yêu cầu tuyên bố anh Y Ph, sinh ngày 10/02/1982 là người mất năng lực hành vi dân sự.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Y Mơ Knul trình bày:* Anh Y Ph là con đẻ của ông và bà H M. Anh Y Ph từ lúc sinh ra có quá trình phát triển bình thường, đến năm 2001 thì phát bệnh tâm thần. Gia đình đã đưa Y Ph đi chữa trị nhiều nơi song bệnh tình không thuyên giảm mà ngày càng nặng lên. Do vậy nhiều năm nay Y Ph được nhà nước cho hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng. Đến tháng 03 năm 2020 thì Y Ph được đưa đến Trung tâm bảo trợ xã hội tỉnh Đắk Lắk nuôi dưỡng đến nay. Nay bà H M yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố anh Y Ph, sinh ngày 10/02/1982 là người mất năng lực hành vi dân sự. Vì vậy, ông Y M đề nghị Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk giải quyết vụ việc theo đúng quy định của pháp luật và đồng ý để bà H M là người giám hộ cho anh Y Ph.

Tại phiên họp hôm nay người yêu cầu bà H M vẫn giữ nguyên yêu cầu và đề nghị Tòa án tuyên bố anh Y Ph mất năng lực hành vi dân sự.

- *Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột:*

Sau khi nghiên cứu hồ sơ việc dân sự, lời khai của người yêu cầu thể hiện ông Y Ph không có khả năng nhận thức và điều khiển hành vi của mình. Hiện tại ông Y Ph đang được nuôi dưỡng tại Trung tâm bảo trợ xã hội tỉnh Đắk Lắk. Tại bản kết luận giám định pháp y tâm thần số 103/KLGĐTC ngày 28/7/2020 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên đã kết luận đối với ông Y Ph, sinh năm 1982 Tâm thần phân liệt thể parnoid (F20.0 – ICD10) mất khả năng nhận thức và mất năng lực hành vi. Nay bà H M yêu cầu tuyên bố ông Y Ph mất năng lực hành vi dân sự. Vì vậy căn cứ vào khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, Điều 376, Điều 377, Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015; khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự đề nghị Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với ông Y Ph của bà H M.

Căn cứ vào các chứng cứ và tài liệu đã được kiểm tra tại phiên họp; Căn cứ vào lời trình bày của các đương sự tại phiên họp trên cơ sở xem xét đầy đủ, toàn diện chứng cứ, ý kiến của Kiểm sát viên.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết việc dân sự: Anh Y Ph là người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự cư trú tại thôn 6, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk. Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự: Việc

dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk.

[2] Về quan hệ pháp luật: Xét yêu cầu của bà H M đề nghị Tòa án tuyên bố anh Y Ph bị mất năng lực hành vi dân sự.

Để có cơ sở giải quyết vụ việc, Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột đã ra Quyết định trưng cầu giám định số 10/12020/QĐ-TCGD ngày 15/7/2020 trưng cầu Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên để giám định sức khỏe, bệnh tật và năng lực hành vi dân sự của anh Y Ph để có cơ sở giải quyết việc dân sự.

Tại bản kết luận giám định pháp y tâm thần số 103/KLGĐTC ngày 28/7/2020 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên đã kết luận:

“ Đối tượng: Y Ph, sinh năm 1982; Giới tính: Nam. Nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: Thôn 6, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk.

1.1. Kết luận về y học: “Tâm thần phân liệt thể parnoid (F20.0 – ICD10)

1.2. Kết luận về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: “Mất khả năng nhận thức và mất năng lực hành vi”.

Khoản 1 Điều 22 của Bộ luật dân sự năm 2015 quy định:

“1. Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.”

Căn cứ vào bản kết luận nêu trên Tòa án đã có đầy đủ cơ sở để khẳng định anh Y Ph, sinh năm 1982; Giới tính: Nam. Nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: Thôn 6, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk là người mất năng lực hành vi dân sự và phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 22 của Bộ luật dân sự năm 2015 nên yêu cầu của bà H M cần được chấp nhận.

[3] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Căn cứ vào Giấy chứng minh nhân dân số 240098725 do Công an tỉnh Đắk Lắk cấp ngày 22/4/2020 thì bà H M sinh ngày 01/01/1928. Như vậy, tính đến ngày giải quyết việc Dân sự bà H M Niê đã trên 60 tuổi, bà H M thuộc diện người cao tuổi theo Luật người cao tuổi. Do vậy, căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14, ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án, bà H M miễn lệ phí dân sự là phù hợp.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 149; các Điều 160, 361, 371, 372, 376 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự;

- Căn cứ khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015;

- Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14, ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà H M về việc yêu cầu tuyên bố anh Y Ph mất năng lực hành vi dân sự.

1.1/ Tuyên bố anh Y Ph, sinh năm 1982; Giới tính: Nam. Nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: Thôn 6, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk là người mất năng lực hành vi dân sự .

1.2/ Giao dịch dân sự của anh Y Ph là mất năng lực hành vi dân sự phải do người giám hộ của anh Y Ph xác lập, thực hiện.

2. Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà H M được miễn toàn bộ lệ phí việc dân sự.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Các đương sự có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Đương sự vắng mặt tại phiên họp được quyền kháng cáo quyết định trong hạn 15 ngày kể từ ngày họ nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra Quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND TP. BMT;
- Chi cục THADS TP. B;
- UBND xã H TP. B;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ, VT.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(Đã ký)

Nguyễn Thị Thu Hiền